

PROCES VERDRINGINGSREEKS BIJ WATERSCHAARSTE

DATUM 9-02-2023
VAN Mirjam Sterk
AAN Provinciale Staten

In een informatiesessie over droogte op 7 september jl. bent u geïnformeerd over de verdringingsreeks (in relatie tot periode van waterschaarste) en het voornemen om de verdringingsreeks in de Omgevingsverordening aan te passen. Hierbij informeer ik u dat het vervolgproces voor het actualiseren van de verdringingsreeks anders loopt dan destijds gemeld. Het wordt in de actualisatie van de Omgevingsverordening waaraan in 2023 wordt gewerkt opgenomen.

Inleiding

De verdringingsreeks is een handvat voor de waterbeheerder om in tijden van droogte en waterschaarste (of een feitelijk tekort) te komen tot een goede verdeling van het water opgedeeld in vier categorieën (zie figuur 1). Categorieën 1 en 2 worden landelijk bepaald. Voor categorieën 3 en 4 geldt dat deze regionaal aangepast kunnen worden (regionaal maatwerk). Categorieën 3 en 4 worden opgenomen in de provinciale omgevingsverordening. Nieuwe inzichten en ervaringen met waterverdeling in droge perioden kunnen aanleiding zijn om de verdringingsreeks in de Omgevingsverordening te actualiseren. Voor regio Noord-Nederland (zie figuur 3) is in afstemming met de betrokken provincies en waterbeheerders een wijzigingsvoorstel gemaakt voor deze categorieën. Voor het Utrechtse deel van het aangegeven gebied (zone langs het IJsselmeer) wordt de verdringingsreeks niet op korte termijn aangepast, maar dit gebeurt integraal in 2024. Dit wordt hieronder verder toegelicht.

Toelichting

De huidige (interim-)verordening is nog niet in alle vier de regio's voorzien van een regionaal uitgewerkte verdringingsreeks. Dat er nu nog geen (nieuwe) regionaal uitgewerkte verdringingsreeks is voor elke regio is voor de korte termijn geen probleem. Waar geen lokale afspraken zijn gemaakt geldt de landelijke verdeling voor categorieën 1 t/m 4. Voor regio Noord ligt het wijzigingsvoorstel voor categorie 3 en 4 nu klaar. Dit heeft voor de provincie Utrecht slechts betrekking op de Eempolder, het gebied van waterschap Vallei en Veluwe langs de Randmeren (zie figuur 3). Het voorstel is om voor dit gebied de watervragers in categorie 3 te wisselen ten opzichte van het landelijk (zie figuur 2; eerst watervraag voor kapitaal intensieve teelten en dan proceswater voor kleine industrieën). Beide watervragers komen echter niet voor in het betreffende gebied. De wijzigingen in categorie 4 hebben ook geen effect op de provincie Utrecht omdat de enige categorie die het Utrechtse gebied vraagt, namelijk peilbeheer, ook in het nieuwe voorstel als hoogste prioriteit blijft staan. Volgens de door het waterschap aangeleverde informatie wordt er in het gebied niet berekend op akkerland en grasland vanuit het oppervlaktewater.

Of aanpassing van de verdringingsreeks nodig is in andere drie regio's wordt in samenwerking met de betreffende provincies en waterschappen de komende maanden verder onderzocht en uitgewerkt.

Ook kan de uitwerking van de Kamerbrief "Water en Bodem sturend" van 25 november j.l. aanleiding zijn om de verdringingsreeks van categorie 4 aan te passen. In het kader van Water en bodem sturend wordt kritisch gekeken naar de watervraag en wateraanbod in droge periodes, en kan van invloed zijn op de waterverdeling in droge periodes.

In een integrale actualisatie slag van de verdringingsreeks in de verordening zullen we de uitwerking van de verschillende regio's en de mogelijke gevolgen van de uitwerking van de Kamerbrief Water en bodem sturend in samenhang meenemen.

Vervolg

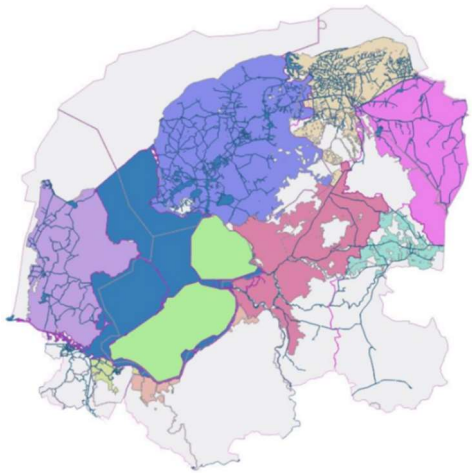
Het komende halfjaar zijn we bezig om de verdringingsreeks met onze partners verder uit te werken. Dit betekent dat eventuele wijzigingen in de Omgevingsverordening in 2024 doorgevoerd kunnen worden. Het concrete voorstel om de verdringingsreeks te actualiseren in de Omgevingsverordening zullen wij u in loop van 2023 over informeren.

Figuur 1 Landelijke verdringingsreeks. De volgorde bij categorie 3 en 4 kunnen via de Omgevingsverordening aangepast worden.

Categorie 1	Categorie 2	Categorie 3	Categorie 4
Veiligheid en voorkómen van onomkeerbare schade 1. Stabiliteit van waterkeringen 2. Voorkómen van klink en zetting 3. Natuur voorkomen onomkeerbare schade, anders cat. 4	Nutsvoorzieningen 1. Drinkwatervoorziening (voor waarborgen leveringszekerheid, anders cat. 4) 2. Energievoorziening (alleen bij gevaar voor leveringszekerheid, anders cat. 4)	Kleinschalig hoogwaardig gebruik <ul style="list-style-type: none"> Tijdelijke beregening kapitaalintensieve gewassen Proceswater 	Overige belangen (Economische afweging, ook voor natuur) <ul style="list-style-type: none"> Scheepvaart Landbouw Natuur (mits geen onomkeerbare schade optreedt) Industrie Waterrecreatie Binnenvisserij Drinkwatervoorziening (anders dan cat. 2) Energievoorziening (anders dan cat. 2) Overige belangen
<i>Gaat voor 2 →</i>	<i>Gaat voor 3 →</i>	<i>Gaat voor 4 →</i>	

Figuur 2: Voorstel verdringingsreeks regio Noord

Categorie 1	Categorie 2	Categorie 3	Categorie 4
Het waarborgen van de veiligheid tegen overstroming en het voorkomen van onomkeerbare schade	Nutsvoorzieningen	Kleinschalig hoogwaardig gebruik	Overige belangen (economische afweging ook voor natuur)
Subcategorieën van 1:	Subcategorieën van 2:	Subcategorieën van 3:	Subcategorieën van 4:
1.1 de stabiliteit van waterkeringen 1.2 het voorkomen van klink en zettingen 1.3 natuur, voor zover het gaat om het voorkomen van onomkeerbare schade	2.1 Drinkwatervoorziening (leveringszekerheid) 2.2 Energievoorziening (leveringszekerheid)	3.1 Gebruik industrieel proceswater 3.2 Tijdelijke beregening kapitaalintensieve gewassen*	4.1 Peilhandhaving 4.2 Doorspoelen en onttrekking voor beregening van akkerbouw 4.3 Beregening van gras/mais 4.4 Doorspoelen 4.5 Overige belangen
<i>Gaat voor 2 -></i>	<i>Gaat voor 3 -></i>	<i>Gaat voor 4 -></i>	

Figuur 3: IJsselmeerregio, voor Utrecht de Eempolder.